

FLIPPED CLASSROOM MODELIDA AMALIY
MASHG‘ULOTLARNI TASHKIL ETISHNING PEDAGOGIK
AHAMIYATI

O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Ingliz tili amaliy fanlar №3 kafedrası

katta o‘qutuvchisi

Kamalova Dilovar Azatxanovna

O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Ingliz tili №3 fakulteti,

FING-2524 guruh talabasi

Zulfiqorova Dilnaz Azamat qizi

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada ingliz tilini o‘qitishda flipped classroom modelida amaliy mashg‘ulotlarni tashkil etishning pedagogik ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqotda amaliy mashg‘ulotlarning talabalarning kommunikativ kompetensiyasi, mustaqil fikrlashi va hamkorlikda ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishdagi o‘rni yoritilgan. Shuningdek, mashg‘ulotlarni tashkil etish tamoyillari, shakllari, bosqichlari hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari ko‘rib chiqilgan. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, teskari sinf modeli asosida tashkil etilgan amaliy mashg‘ulotlar ta’lim samaradorligini oshiradi va talabalarni faol o‘quv jarayoniga jalb etadi.

Kalit so‘zlar: flipped classroom, amaliy mashg‘ulotlar, kommunikativ kompetensiya, interaktiv metodlar, ingliz tilini o‘qitish, mustaqil o‘rganish, raqamli ta’lim.

ABSTRACT

This article examines the pedagogical importance of organizing practical activities within the flipped classroom model in teaching English. The study highlights the role of practical tasks in developing students’ communicative

competence, independent thinking, and collaborative learning skills. In addition, the principles, forms, stages of organizing classroom activities, and the use of information and communication technologies are discussed. The findings indicate that practical activities organized through the flipped classroom approach increase the effectiveness of education and encourage active student participation in the learning process.

Keywords: flipped classroom, practical activities, communicative competence, interactive methods, English language teaching, independent learning, digital education, collaborative learning.

Flipped classroom modelida amaliy mashg‘ulotlarning ahamiyati

An’anaviy ta’lim tizimida darsning katta qismi yangi mavzuni tushuntirishga ajratilib, uy vazifalari asosan mashqlar bajarish bilan cheklanadi. Teskari sinf modelida esa ushbu jarayon boshqacha tashkil etiladi: talabalar nazariy ma’lumotlarni mustaqil ravishda darsdan tashqarida o‘zlashtiradi, auditoriya mashg‘ulotlari esa bilimlarni amaliyotda qo‘llashga yo‘naltiriladi. Bunday yondashuv talabalarning faolligini oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish hamda kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishga xizmat qiladi.

Amaliy mashg‘ulotlarning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- talabalarning tinglab tushunish, gapirish, yozish va o‘qish ko‘nikmalarini rivojlantirish;
- nazariy bilimlarni mustahkamlash;
- tanqidiy va ijodiy fikrlashni shakllantirish;
- jamoada ishlash va hamkorlik qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Amaliy mashg‘ulotlarni tashkil etish tamoyillari:

1. Faollik tamoyili

Teskari sinf modelida talaba o‘quv jarayonining markaziy subyekti hisoblanadi. O‘qituvchi esa yo‘naltiruvchi va maslahat beruvchi vazifasini bajaradi. Shu sababli mashg‘ulotlar interaktiv metodlar asosida tashkil etiladi.

2. Individual yondashuv

Har bir talabaning bilim darajasi, qobiliyati va o'zlashtirish sur'ati hisobga olinadi. Ushbu modelda talaba materialni o'ziga qulay tezlikda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladi.

3. Hamkorlik tamoyili

Juftlik va guruhli ishlarga alohida e'tibor qaratiladi. Bu esa talabalar o'rtasida muloqot va hamkorlikni kuchaytiradi.

4. Amaliy yo'naltirilganlik

Mashg'ulotlar real hayotiy vaziyatlarga yaqinlashtiriladi. Natijada talabalar ingliz tilini kundalik kommunikatsiyada qo'llashga o'rganadi.

5. Refleksiya

Dars yakunida talabalar o'z faoliyatini tahlil qiladi, xatolar ustida ishlaydi va o'zlashtirish darajasini baholaydi.

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish shakllari

Juftlikda ishlash (Pair work)

Talabalar ikki kishilik guruhlarda faoliyat olib boradi. Ushbu shakl dialogik nutqni rivojlantirishda samarali hisoblanadi. Savol-javob mashqlari, suhbatlar va rolli o'yinlar bunga misol bo'la oladi.

Guruhli ish (Group work)

Talabalar kichik guruhlariga bo'linib, umumiy topshiriqlar ustida ishlaydi. Bu metod:

- hamkorlikni rivojlantiradi;
- liderlik ko'nikmalarini shakllantiradi;
- muammolarni birgalikda hal qilishni o'rgatadi.

Individual ish

Mustaqil topshiriqlar talabalarning shaxsiy mas'uliyati va o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Rolli o'yinlar (Role play)

Talabalar turli hayotiy vaziyatlarni sahnalashtirib, ingliz tilida muloqot qiladi. Bu usul kommunikativ yondashuvning muhim elementi hisoblanadi.

Muammoli vaziyatlar (Problem-based learning)

Talabalarga muayyan muammo taqdim etiladi va ular uni ingliz tilida hal qilishga harakat qiladi. Bu esa analitik va mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi.

Mashgʻulotlarni tashkil etish bosqichlari

-Tayyorlov bosqichi

Talabalar video darslar, matnlar va elektron resurslar orqali mavzu bilan tanishadi. Oʻqituvchi esa dars materiallari va nazorat savollarini tayyorlaydi.

-Faollashtirish bosqichi

Dars boshida qisqa testlar, savol-javob va muhokamalar orqali talabalar bilimlari faollashtiriladi.

-Asosiy bosqich

Bu bosqichda dialoglar, rolli oʻyinlar, debatlar va guruhli muhokamalar amalga oshiriladi.

-Mustahkamlash bosqichi

Talabalar yozma topshiriqlar, mashqlar va taqdimotlar orqali mavzuni mustahkamlaydi.

-Refleksiya bosqichi

Talabalar “Men nimani oʻrgandim?” yoki “Qanday qiyinchiliklarga duch keldim?” kabi savollar asosida oʻz faoliyatini tahlil qiladi.

Texnologiyalardan foydalanish

Teskari sinf modelida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari muhim oʻrin tutadi. Xususan:

- YouTube va Zoom kabi video platformalar;
- Google Classroom va Moodle taʼlim platformalari;
- Quizizz hamda Kahoot test tizimlari keng qoʻllaniladi.

Mazkur vositalar:

- mustaqil oʻrganishni qoʻllab-quvvatlaydi;

- talabalar motivatsiyasini oshiradi;
- nazorat va baholashni soddalashtiradi.

O'qituvchi va talabaning roli

Teskari sinf modelida o'qituvchi:

- fasilitator;
- motivator;
- konsultant;
- baholovchi sifatida faoliyat yuritadi.

Talaba esa:

- mustaqil o'rganuvchi;
- faol ishtirokchi;
- hamkor;
- tadqiqotchi sifatida namoyon bo'ladi.

Bu esa ta'lim jarayonida mas'uliyat va faollikni oshiradi.

Uchraydigan muammolar va ularning yechimlari

Mazkur modelni qo'llashda ayrim muammolar yuzaga kelishi mumkin:

- talabalar materiallarni oldindan o'rganmasligi;
- texnik vositalarning yetarli emasligi;
- vaqtni noto'g'ri taqsimlash;
- ayrim talabalarning passivligi.

Bunday muammolarni bartaraf etish uchun:

- qisqa nazorat testlarini joriy etish;
- rag'batlantirish tizimidan foydalanish;
- interaktiv topshiriqlar yaratish;
- individual yondashuvni kuchaytirish tavsiya etiladi.

XULOSA

Flipped classroom modelida amaliy mashg'ulotlarni samarali tashkil etish ingliz tilini o'qitish sifatini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu model talabalarni faol o'rganishga jalb qiladi, ularning kommunikativ

kompetensiyasini rivojlantiradi va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantiradi. Zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashgan holda tashkil etilgan amaliy mashg'ulotlar ta'lim jarayonining samaradorligini yanada oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR (REFERENCES)

1. Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*. Washington DC: ISTE.
2. Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching*. London: Pearson Longman.
3. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press.
4. Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Macmillan.
5. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning Together and Alone*. Boston: Allyn & Bacon.
6. Talbert, R. (2017). *Flipped Learning: A Guide for Higher Education Faculty*. Sterling: Stylus Publishing.
7. Bishop, J. L., & Verleger, M. A. (2013). The flipped classroom: A survey of the research. *ASEE National Conference Proceedings*.
8. Hymes, D. (1972). On communicative competence. In J.B. Pride